

ਭਾ ਜੀ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ

—ਸਵਰਨ ਰਸੂਲਪੁਰੀ, ਅਮਰਜ਼ੀਤ ਪ੍ਰਦੇਸੀ

ਵਰਗਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਹਿਣ ਬਦਲ ਕੇ ਵੇਖੋ
ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਜਿੰਦਗੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਫਿਰ ਲੇਖੇ
ਜਿਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਗਿਆ ਨਾ ਕੋਈ ਨਾ ਚੌਂਕ ਚੌਗਾ ਬਚਿਆ
ਪ੍ਰਣਾਮ ਹੈ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਫਰ ਥਕਾ ਨਾ ਸਕਿਆ।

ਨਾਟਕ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚੋਂ, ਕਿਰਤੀ ਨਵਾਂ ਜਨਮ ਸੀ ਲੈਂਦਾ
ਜਬਰ ਦੇ ਜੁਲਮਾਂ ਨਾ, ਢੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਬਣ ਕੇ ਖਹਿੰਦਾ
ਸੁੱਖ 'ਰਾਮ ਤੇ ਲਾਲਚ ਨਾ, ਜੀਹਦੇ ਮਿਹਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਪਚਿਆ
ਪ੍ਰਣਾਮ ਹੈ...

ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਥ ਅੰਦਰ, ਰਾਤੀਂ ਅੱਠ ਜਦੋਂ ਸੀ ਵੱਜਦੇ
ਦੱਬੇ ਤੇ ਕੁਚਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾ ਜੀ ਹੋਕਾ ਦੇ ਕੇ ਸੱਦਦੇ
ਫਿਰ ਚਾਲੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਕੰਮੀਆਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਵਿਥਿਆ
ਪ੍ਰਣਾਮ ਹੈ...

ਬਿਖੜੇ ਵੇ ਪੈਂਡਿਆਂ 'ਤੇ ਤੁਰਿਆ ਸੀ ਉਹ ਹਿੱਕ ਨੂੰ ਤਣ ਕੇ
ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਯਾਦ ਰਹੂ ਭਾ ਜੀ ਤੇ ਮੰਨਾ ਸਿੰਘ ਬਣ ਕੇ
ਕੁੱਲੀਆਂ ਤੇ ਮਹਿਲਾਂ ਦਾ, ਪਾੜਾ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਚਿਆ
ਪ੍ਰਣਾਮ ਹੈ...

ਨੀਵਿਆਂ ਦੇ ਹਾਮੀ ਨੇ, ਨੁੱਡਰ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਮਾਰੀ
ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਨੂਰ ਬਣੇ, ਉਹਨੇ ਰੱਤ ਨਿਚੋੜੀ ਸਾਰੀ
ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਨਾਂ ਉਹਦਾ, ਹਰ ਇਕ ਹਿਰਦੇ ਦੇ ਵਿਚ ਵਸਿਆ
ਪ੍ਰਣਾਮ ਹੈ...

ਸੱਪ ਵਰਗੇ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਭਾ ਜੀ ਤੁਰਿਆ ਤੋਰ ਨਿਰਾਲੀ
ਚਾਨਣ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਗੱਲੇ, ਗਲ ਵਿਚ ਪਾਈ ਰੱਖੀ ਪੰਜਾਲੀ
ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਨਾਲ ਕਲਮ ਦੇ ਰਚਿਆ
ਪ੍ਰਣਾਮ ਹੈ...

ਇਸ ਮਘਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਹੁਣ ਵੀ ਤਾਬ ਮੱਠੀ ਨਾ ਪੈਣੀ
ਗੱਲ ਨਵੇਂ ਸਵੇਰੇ ਦੀ, ਕਿਰਨਾਂ ਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣੀ
ਤੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੇ, ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਦਿਆ ਇਕ ਸਫ਼ਿਆ
ਪ੍ਰਣਾਮ ਹੈ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਫਰ ਥਕਾ ਨਾ ਸਕਿਆ
ਪ੍ਰਣਾਮ ਹੈ...!

●